

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 559. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm12602/facsimile.pdf (tilgået 23. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Kunde man et Dieblig glemme Tingens Blyghed, da maatte man ret hjertelig see ad de høilærde tydske Theologer, som kunde inbbilde sig, det var mueligt at gjøre feyktigt Dogmatisme (i visse Bestemtheder) til et System, og ligesom man paa den ene Side ei noksom kan forandre sig over den gamle Bog, hoort hver synes at kunne finde hvad han vil, maa man paa den anden Side vel forandre sig over, at Theologerne ikke bleve overalt behængte med Narrefapsen, naar de vilde inbbilde Folk, at Jesus kun havde udgivet sig for et Menneske, at Bibelen hverken lærde Arvshynd eller Forsoning, eller Naadevirkninger, hverken Djævelens Tilværelse eller evige Helveds-Straffe, kort sagt: hverken mer eller mindre i Grunden end Kant's Moral, undtagen maaskee den Kjærlighed til Hænder man beviste, ved efterat have piint Livet af dem, da at give dem en anstændig Begravelse og en skaansom Blyghed. Nu maatte man vist nok med Rette spørge: hvortil Kirker og Præster! og hoortfor indlemmes ikke Theologien i Historien, som en Beretning om den menneskelige Fortands Bildfarelser? hvi skal man beholde Secundæret Christusne? hvi skal Statuen søde saamange orkesløse Buge, eller dog Saamange, som Intet gjøre, uden hvad der bedre kan gøres uden dem? hvi skal Noget vedblive der kun grundet sig paa den gamle Lødebog, som kun gamle

Kjærlinger ønske, og som selv fornustige Præster skamme sig ved at bruge?

Saaledes spurgte man virkelig høit og hysspig, men sit et underligt theoretisk Svar fra Dyrskningens tydske Stabelstad: fra Berlin; thi den nye Konge, Friederich Wilhelm, befalede Professorer og Præster at holde sig til Bibelen og forkynde gammelbogs Christendom. At dette valde umaadelig Besværlighed, at især mangen Brandenborger beede Teller's inderlige Grammelse over Morlets Magt, at mange hyltede for Bindings Skyld, og at enkelte, som ikke vilde det, men dog have Levedød for hvad de ikke vilde gjøre, mistede det, og streg over Uretfærdighed, men at med alt dette Tinget gif sin sjæve Gang, det er saa begribeligt, og var saa nødvendigt, at det knap behøvede at fortalles, og lønner ikke Umagen at opholde sig ved. Derimod kom der fra Paris et anderledes Svar, aldeles practisk, og altsaa baade i Tidens og den critiske Philosophies Smag, som vi derfor nødes til at høre mere omstændelig; men først maae vi kaste et Blik over Havet, hvor de politiske Revolutioner toge deres Begyndelse.

America er endnu i Historien et hardtad ligesaa ubekendt Land, som det især Columbus Tid var i Geographien; thi endnu skal man ikke let kunne sige, hvad Forskjel det har gjort i den menneskelige Udvikling, at Landet fandtes besolket, da det kun synes at være det's døde Ting

